

Це робить статистику не лише інструментом аналізу, а й механізмом стратегічного планування.

Прикладом є статистичний моніторинг рівня інфляції, який дозволяє Національному банку своєчасно вживати заходів для стабілізації грошово-кредитної політики. Так само дані про міграційні процеси допомагають формувати соціальні програми, а статистика охорони здоров'я — оцінювати ефективність реформ у медичній сфері.

Отже, статистика є невід'ємною складовою аналізу соціально-економічних процесів. Вона надає можливість здійснювати об'єктивну оцінку ситуації, прогнозувати розвиток подій і приймати ефективні управлінські рішення, спрямовані на покращення добробуту суспільства.

Список використаних джерел

1. Герасименко Г. В. Статистика: підручник. Київ: КНЕУ, 2018.
2. Осауленко О. Г. Соціально-економічна статистика: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2016.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Eurostat. Statistical databases. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>

*Науковий керівник: Табацкова Г.В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОБЛІКУ

Усикова Олена Миколаївна
професорка кафедри обліку та оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет

Швидке впровадження штучного інтелекту в бухгалтерський облік створює не лише нові можливості автоматизації, а й низку етичних викликів. Серед них – питання відповідальності за рішення, прийняті з участю алгоритмів,

прозорість облікових процесів, захист конфіденційних даних і запобігання упередженості систем. Необхідність формування етичних принципів використання ШІ в обліку стає ключовою умовою збереження довіри до фінансової інформації.

Регулятори і професійні органи закликають до суворішого нагляду: наразі великі фірми часто не вимірюють вплив ШІ на якість аудиту. З'являються методи етичного аудиту ШІ та рекомендації для професійної етики, але дослідження вказують на нестачу стандартизованих підходів і прозорих КРІ. Систематичні огляди підкреслюють потребу в кодексах етики, освіті фахівців і практичних інструментах для управління ризиками (конфіденційність, безпека, «AI-washing»). Література сходиться на тому, що технічні переваги ШІ реальні, але їх етичне впровадження вимагає прозорих алгоритмів, регуляторного контролю та підвищення цифрової етики в професії..

Мета дослідження. Вивчити етичні аспекти застосування штучного інтелекту в обліковій діяльності та визначити їх вплив на професійну практику.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати основні принципи етики в обліку.
2. Виявити можливі етичні ризики при використанні ШІ.
3. Оцінити вплив ШІ на точність та прозорість облікових процесів.

Цифрова трансформація економіки зумовила активне впровадження штучного інтелекту (ШІ) у систему бухгалтерського обліку. Алгоритми машинного навчання здатні аналізувати великі масиви даних, прогнозувати фінансові показники, виявляти аномалії та підвищувати ефективність управлінських рішень. Проте разом із новими можливостями з'являються й етичні ризики, які потребують належного регулювання та усвідомлення професійною спільнотою.

Одним із ключових етичних аспектів є відповідальність за облікові рішення, прийняті із залученням ШІ. Алгоритми можуть автоматично формувати звіти, робити оцінки або навіть приймати фінансові рішення, проте юридичну та моральну відповідальність продовжує нести людина — бухгалтер або керівник

підприємства. Це потребує чіткого розмежування ролей між технологією та спеціалістом.

Не менш важливим питанням є прозорість і пояснюваність рішень ШІ. Бухгалтерська інформація повинна бути зрозумілою та перевірюваною. Використання «чорних скриньок» — алгоритмів, логіка яких невідома користувачу, — може призвести до спотворення фінансових результатів або маніпуляцій із даними.

Етичний виклик становить також захист конфіденційної інформації. Системи ШІ працюють з великими обсягами персональних і комерційних даних, тому важливо забезпечити безпеку їх зберігання, дотримання норм конфіденційності та запобігання несанкціонованому доступу.

Ще одним аспектом є ризик упередженості алгоритмів, які навчаються на історичних даних. Якщо ці дані містять помилки або відображають несправедливі рішення, ШІ може відтворювати та посилювати такі викривлення у фінансових оцінках і звітності.

Для мінімізації етичних ризиків доцільно розробити кодекси етичного використання ШІ в обліку, які визначатимуть принципи прозорості, підзвітності, компетентності та доброчесності. Важливо також удосконалювати підготовку бухгалтерів, формуючи цифрову та етичну грамотність фахівців.

Етичні аспекти використання штучного інтелекту в обліку набувають особливої актуальності в умовах цифрової трансформації. Забезпечення балансу між технологічною ефективністю та професійною етикою є запорукою довіри до фінансової інформації й сталого розвитку облікової професії.

Список використаних джерел

1. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2017). Machine, Platform, Crowd: Harnessing Our Digital Future. W.W. Norton & Company.
2. Floridi, L. (2019). The Ethics of Artificial Intelligence. Oxford University Press.
3. International Federation of Accountants (IFAC). (2021). Ethics in the Age of Artificial Intelligence.

4. OECD. (2020). Artificial Intelligence in Society. OECD Publishing.

5. Мельник Л. Г. Цифрова економіка: концепції, моделі, процеси. – Суми: Університетська книга, 2020.

АНАЛІТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ СТАТИСТИКИ В СОЦІАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ

Фоменко Дар'я
ЗВО спеціальності 073 “Менеджмент”
Миколаївський національний аграрний університет

В першу чергу розглянемо поняття статистики. Насамперед статистика - дисципліна, наукова діяльність якої зосереджена на аналізі, зборі, інтерпритації інформації та різних даних. А також статистична діяльність замається представленням та тлумаченням цієї інформації. Використовує статистика кількісні дані, через які виявляє закономірності, охоплюючи не тільки суспільство, але й природу. Статистика має свої аспекти, а саме: збір даних, організація даних, обробка даних, аналіз даних, представлення даних та їх тлумачення. В статистиці є два основні підходи до вивчення даних: 1. описова статистика та 2. вивідна статистика, її ще називають інференційною статистикою. Статистика має різні сфери застосування, можна сказати, що статистика використовується у всіх сферах людського життя, включаючи сам людський організм.

Звідси можемо зробити такий висновок: статистика це не тільки дисципліна, яка збирає, аналізує, представляє та тлумачить дані, але й статистика - інструмент, який дає зрозуміти світ через призму числових даних, які в свою чергу допомагають робити обґрунтовані висновки та на їх основі вже робити прогнози.

Розглянувши та дізнавшись, що таке статистика, можемо детальніше поговорити про статистичний аналіз.